

LA ZI

Legea contenciosului administrativ și legile conexe

actualizat februarie 2024

Editura C.H. Beck
București 2024

AVERTISMENT!

Având în vedere amploarea luată de fenomenul fotocopierii lucrărilor de specialitate, mai ales în domeniul Dreptului, atragem atenția că, potrivit art. 14 și 196 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă respectiva reproducere a fost efectuată fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă. Prin reproducere, conform legii, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloace și sub orice formă.

Nu vă faceți părtași la distrugerea cărții!

Editura C.H. Beck este acreditată CNATDCU și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Legea contenciosului administrativ și legile conexe

Copyright © 2024 – Editura C.H. Beck

Toate drepturile rezervate Editurii C.H. Beck

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii C.H. Beck

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

**Legea contenciosului administrativ și legile conexe : actualizat
februarie 2024. - București : Editura C.H. Beck, 2024**

Index

ISBN 978-606-18-1397-1

34

Editura C.H. Beck

Calea Plevnei, Nr. 172, Et. 3-4, Sector 6, București, 060015

Tel.: 021.410.08.47; 021.410.08.73

Fax: 021.410.08.48

E-mail: comenzi@beck.ro

Redactor: Raluca Florescu
Tehnoredactor: Cătălin Mantu

Cuprins

1. Legea nr. 554/2004 - Legea contenciosului administrativ	1
Index	29
2. Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public	33
3. H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001	41
4. O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor	77
5. O.G. nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor	95
6. O.U.G. nr. 27/2003 privind procedura aprobării tacite	99
7. Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, <i>republicată</i>	106

1. Legea contenciosului administrativ

nr. 554/2004

(M.Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004)

cu modificările și completările aduse prin: **Legea nr. 262/2007** pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M.Of. nr. 510 din 30 iulie 2007); **D.C.C. nr. 797/2007** (M.Of. nr. 707 din 19 octombrie 2007); **Legea nr. 97/2008** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției (M.Of. nr. 294 din 15 aprilie 2008); **Legea nr. 100/2008** pentru modificarea alin. (1) al art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M.Of. nr. 375 din 16 mai 2008); **Legea nr. 202/2010** privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (M.Of. nr. 714 din 26 octombrie 2010); **D.C.C. nr. 302/2011** (M.Of. nr. 316 din 9 mai 2011); **Legea nr. 76/2012¹⁾** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 365 din 30 mai 2012); **Legea nr. 187/2012²⁾** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012); **D.C.C. nr. 1039/2012** (M.Of. nr. 61 din 29 ianuarie 2013); **O.U.G. nr. 4/2013** privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M.Of. nr. 68 din 31 ianuarie 2013), aprobată cu modificări prin **Legea nr. 214/2013** (M.Of. nr. 388 din 28 iunie 2013); **D.C.C. nr. 459/2014** (M.Of. nr. 712 din 30 septembrie 2014); **Legea nr. 138/2014** pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M.Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014); **D.C.C. nr. 898/2015** (M.Of. nr. 148 din 26 februarie 2016); **Legea nr. 212/2018** pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 și a altor

¹⁾ Potrivit **Legii nr. 76/2012**, cu modificările ulterioare: „**Art. 81.** *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, cu completările ulterioare, intră în vigoare la data de 15 februarie 2013. Art. 82. Prezenta lege intră în vigoare la data prevăzută la art. 81, cu excepția dispozițiilor art. 80, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, și a dispozițiilor art. 38 pct. 1 și 2, care intră în vigoare la data de 1 iulie 2013.*”

²⁾ Potrivit **Legii nr. 187/2012**: „**Art. 247.** *Cu excepția prezentului articol, a art. 121 pct. 8 și a art. 249, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezenta lege intră în vigoare la data de 1 februarie 2014.*”

acte normative (M.Of. nr. 658 din 30 iulie 2018); **O.U.G. nr. 57/2019** privind Codul administrativ (M.Of. nr. 555 din 5 iulie 2019); **D.C.C. nr. 12/2020** (M.Of. nr. 198 din 11 martie 2020); **Legea nr. 84/2023** pentru modificarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M.Of. nr. 294 din 7 aprilie 2023); **Legea nr. 102/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, a Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, precum și pentru completarea art. 64 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul (M.Of. nr. 322 din 18 aprilie 2023)

Cuprins

Capitolul I. Dispoziții generale.....	1-6
Capitolul II. Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ.....	7-21
Capitolul III. Procedura de executare.....	22-26
Capitolul IV. Dispoziții tranzitorii și finale	27-31

Art.

Interpretare: Prin **Decizia nr. 12/2015** (M.Of. nr. 773 din 16 octombrie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia contenciosului administrativ și fiscal a admis sesizarea formulată de CA București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și a decis că: „În condițiile Legii administrației publice locale nr. 215/2001 (...) și ale Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...), unitatea administrativ-teritorială, prin autoritatea sa executivă, respectiv primarul, nu are dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ hotărârile adoptate de autoritatea sa deliberativă, respectiv consiliul local sau, după caz, Consiliul General al Municipiului București”.

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Subiectele de sesizare a instanței.¹⁾ (1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.

(2) Se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

(3)²⁾ Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și

realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate. Dacă petiționarul nu își însușește acțiunea formulată de Avocatul Poporului la primul termen de judecată, instanța de contencios administrativ anulează cererea.

(4) Ministerul Public, atunci când, în urma exercitării atribuțiilor prevăzute de legea sa organică, apreciază că încălcările drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor se datorează existenței unor acte administrative unilaterale individuale ale autorităților publice emise cu exces de putere, cu acordul prealabil al acestora, sesizează instanța de contencios administrativ de la domiciliul persoanei fizice sau de la sediul persoanei juridice vătămate. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate.

(5) Când Ministerul Public apreciază că prin emiterea unui act administrativ normativ se vatămă un interes legitim public, sesizează instanța de contencios administrativ competentă de la sediul autorității publice emitente.

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului.

(7) Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe ale Guvernului neconstituționale se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile prezentei legi.

(8) Prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile prezentei legi și ale legilor speciale.

(9) La soluționarea cererilor în contencios administrativ, reprezentantul Ministerului Public poate participa, în orice fază a procesului, ori de câte ori apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

Corelații legislative: art. 8 alin. (1)¹⁾, art. 9 din Legea nr. 554/2004.

Legislație conexă: **1. CC:** art. 224; **2. CPC:** art. 22 alin. (3), art. 56 alin. (1) și (2), art. 57, art. 78, art. 92 alin. (2) și (4), art. 406 alin. (6).

Constituționalitate: Prin **D.C.C. nr. 507/2004** (M.Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004), Curtea Constituțională a decis că: „Dispozițiile referitoare la Avocatul Poporului din cuprinsul art. 1 alin. (3), art. 7 alin. (5), art. 11 alin. (3), art. 13 alin. (2) și ale art. 28 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ sunt constituționale”.

¹⁾ Denumirea marginală a art. 1 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 1 pct. 1 din Legea nr. 262/2007.

²⁾ Alin. (3)-(9) ale art. 1 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 1 pct. 2 din Legea nr. 262/2007.

Recurs în interesul legii: Prin **Decizia nr. 8/2020** (M.Of. nr. 580 din 2 iulie 2020), ICCJ – Completul RIL a admis recursul formulat de Colegiul de conducere al CA Brașov și a decis că: „În vederea exercitării controlului de legalitate asupra actelor administrative la cererea asociațiilor, în calitate de organisme sociale interesate, invocarea interesului legitim public trebuie să fie subsidiară invocării unui interes legitim privat, acesta din urmă decurgând din legătura directă dintre actul administrativ supus controlului de legalitate și scopul direct și obiectivele asociației, potrivit statutului”.

Interpretare: Prin **Decizia nr. 20/2023** (M.Of. nr. 12 din 8 ianuarie 2024), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia contenciosului administrativ și fiscal a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța – Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 4.899/118/2021 și, în consecință, stabilește că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (6) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral cu caracter normativ nu poate solicita instanței anularea acestuia”.

Art. 2. Semnificația unor termeni. (1)¹⁾ În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *persoană vătămată* – orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate;

b) *autoritate publică* – orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică;

c)²⁾ *act administrativ* – actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice;

c)³⁾ sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea servi-

¹⁾ Alin. (1) al art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 3 din Legea nr. 262/2007.

²⁾ Lit. c) de la alin. (1) al art. 2 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 1 pct. 1 din Legea nr. 212/2018.

³⁾ Lit. c') de la alin. (1) al art. 2 a fost introdusă prin art. 1 pct. 2 din Legea nr. 212/2018.

ciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative;

d) *act administrativ-jurisdicțional* – actul emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială;

e) *jurisdicție administrativă specială* – activitatea înfăptuită de o autoritate administrativă care are, conform legii organice speciale în materie, competența de soluționare a unui conflict privind un act administrativ, după o procedură bazată pe principiile contradictorialității, asigurării dreptului la apărare și independenței activității administrativ-jurisdicționale;

f) *contencios administrativ* – activitatea de soluționare de către instanțele de contencios administrativ competente potrivit legii organice a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ, în sensul prezentei legi, fie din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim;

g) *instanță de contencios administrativ*, denumită în continuare *instanță* – Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel și tribunalele administrativ-fiscale;

h) *nesoluționare în termenul legal a unei cereri* – faptul de a nu răspunde solicitantului în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii, dacă prin lege nu se prevede alt termen;

i) *refuz nejustificat de a soluționa o cerere* – exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinței de a nu rezolva cererea unei persoane; este asimilată refuzului nejustificat și nepunerea în executare a actului administrativ emis ca urmare a soluționării favorabile a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile;

j) *plângere prealabilă* – cererea prin care se solicită autorității publice emitente sau celei ierarhic superioare, după caz, reexaminarea unui act administrativ cu caracter individual sau normativ, în sensul revocării sau modificării acestuia;

k) *acte care privesc raporturile cu Parlamentul* – actele emise de o autoritate publică, în realizarea atribuțiilor sale, prevăzute de Constituție sau de o lege organică, în raporturile de natură politică cu Parlamentul;

l) *act de comandament cu caracter militar* – actul administrativ referitor la problemele strict militare ale activității din cadrul forțelor armate, specifice organizării militare, care presupun dreptul comandanților de a da ordine subordonaților în aspecte privitoare la conducerea trupei, în timp de pace sau război ori, după caz, la îndeplinirea serviciului militar;

m) *serviciu public* – activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public;

n) **exces de putere** – exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor;

o) **drept vătămât** – orice drept prevăzut de Constituție, de lege sau de alt act normativ, cărui i se aduce o atingere printr-un act administrativ;

p) **interes legitim privat** – posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat;

r) **interes legitim public** – interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;

s) **organisme sociale interesate** – structuri neguvernamentale, sindicate, asociații, fundații și altele asemenea, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni sau, după caz, buna funcționare a serviciilor publice administrative;

ș) **pagubă iminentă** – prejudiciul material viitor și previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcționării unei autorități publice sau a unui serviciu public;

t) **cazuri bine justificate** – împrejurările legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ;

ț) **instanță de executare** – instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrativ.

(2) Se asimilează actelor administrative unilaterale și refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim ori, după caz, faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal.

Corelații legislative: art. 5 alin. (3), art. 8 alin. (1¹), art. 10, art. 14, art. 15 din Legea nr. 554/2004.

Legislație conexă: 1. **Constituția României:** art. 85 alin. (1), art. 95 alin. (1), art. 103 alin. (3); 2. **CC:** art. 1892 alin. (1); 3. **CPC:** art. 37, art. 95-97, art. 651 alin. (1) și (2); 4. **Legea nr. 18/1991:** art. 52 alin. (1); 5. **O.G. nr. 26/2000:** art. 38; 6. **Legea nr. 101/2016:** art. 37 alin. (1), art. 53 alin. (1).

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 37/2015** (M.Of. nr. 51 din 25 ianuarie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulată de CA Constanța – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 544/2001 și art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 677/2001, numele și prenumele unei persoane reprezintă informații referitoare la date cu caracter personal, indiferent dacă, într-o situație dată, sunt sau nu suficiente pentru identificarea persoanei.

În cazul cererilor de liber acces la informații de interes public întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001, atunci când informațiile de interes public și informațiile cu privire la datele cu caracter personal sunt prezente în cuprinsul aceluiași document, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informațiilor, accesul la informațiile de interes public se realizează prin anonimizarea informațiilor cu privire la datele cu caracter personal; refuzul de acces la informațiile de interes public, în condițiile în care informațiile cu privire la datele personale sunt anonimizate, este nejustificat”. 2. Prin **Decizia nr. 28/2017** (M.Of. nr. 378 din 22 mai 2017), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis, în parte, sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și, în consecință, a stabilit că: „Noțiunea de «autoritate publică», astfel cum este definită de art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, nu este similară cu cea de «instituție publică», astfel cum este prevăzută de art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele locale, cu modificările și completările ulterioare”.

Recurs în interesul legii: 1. Prin **Decizia nr. 13/2015** (M.Of. nr. 690 din 11 septembrie 2015), ICCJ – Completul RIL a admis recursul formulat de Colegiul de conducere al CA Constanța și a decis că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. f) și art. 10 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...), respectiv art. 94 și art. 95 din Codul de procedură civilă, litigiile având ca obiect acțiuni prin care se solicită de către o direcție generală de asistență socială și protecția copilului obligarea unui consiliu județean sau local ori a unei alte direcții generale de asistență socială și protecția copilului la suportarea cheltuielilor de întreținere pentru persoane care beneficiază de măsuri de protecție prevăzute de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (...) și Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (...) sunt de competența instanțelor de contencios administrativ”. 2. Prin **Decizia nr. 16/2016** (M.Of. nr. 110 din 9 februarie 2017), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al CA Constanța și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1, art. 231 și art. 278 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 55 din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 alin. (1) lit. f) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, și art. 109 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare: Prevederile Codului muncii se aplică raporturilor juridice dintre primar/viceprimar și unitatea administrativ-teritorială, dacă legi speciale nu conțin dispoziții specifice, inclusiv după încetarea mandatelor”. 3. Prin **Decizia nr. 1/2017** (M.Of. nr. 223 din 31 martie 2017), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al CA Alba Iulia și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 85 alin. (2) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 115 alin. (1) lit. a) și art. 133 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și com-

pletările ulterioare, și art. 10 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului, raportate la art. 2 alin. (1) lit. b), c) și f), art. 8 alin. (1) și art. 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, competența de soluționare în primă instanță a litigiilor având ca obiect anularea hotărârilor comisiei pentru protecția copilului de încadrare în grad și tip de handicap a copilului cu dizabilități revine tribunalelor – secțiile de contencios administrativ/completele specializate în materia contenciosului administrativ”. 4. Prin **Decizia nr. 25/2017** (M.Of. nr. 194 din 2 martie 2018), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (1) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) și art. 8 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, este posibilă exercitarea controlului de legalitate, pe cale separată, asupra certificatului de urbanism prin care s-a dispus interdicția de a construi sau care conține alte limitări”. 5. A se vedea nota de la art. 1. 6. A se vedea nota de la art. 5.

Art. 3. Tutela administrativă. (1)¹⁾ Prefectul poate ataca direct în fața instanței de contencios administrativ actele emise de autoritățile administrației publice locale, dacă le consideră nelegale; acțiunea se formulează în termenul prevăzut la art. 11 alin. (1), care începe să curgă de la momentul comunicării actului către prefect și în condițiile prevăzute de prezenta lege. Acțiunea introdusă de prefect este scutită de taxa de timbru.

(2) Agenția Națională a Funcționarilor Publici poate ataca în fața instanței de contencios administrativ actele autorităților publice centrale și locale prin care se încalcă legislația privind funcția publică, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 188/1999²⁾ privind Statutul funcționarilor publici, republicată.

(3)³⁾ Până la soluționarea cauzei, actul atacat potrivit alin. (1) este suspendat de drept.

Corelații legislative: art. 2 alin. (1) lit. r), art. 5 alin. (3), art. 7 alin. (5), art. 8 alin. (1¹⁾), art. 10 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (5), art. 14, art. 15 din Legea nr. 554/2004.

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 11/2015** (M.Of. nr. 501 din 8 iulie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia contenciosului administrativ și fiscal a admis sesizarea formulată de CA București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și a decis că: „În interpretarea dispozițiilor art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...), coroborate cu dispozițiile art. 63 alin. (5) lit. e) și art. 115 alin. (2) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 (...) și ale

art. 19 alin. (1) lit. a) și lit. e) din Legea nr. 340/2004 privind prefectul și instituția prefectului (...) și ale art. 123 alin. (5) din Constituție, prefectului îi este recunoscut dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ actele administrative emise de autoritățile administrației publice locale, în înțelesul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului (...)”. 2. Prin **Decizia nr. 26/2016** (M.Of. nr. 996 din 12 decembrie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și, în consecință, a stabilit că: „Dispozițiile art. 3 – «Tutela administrativă» din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că prefectul nu poate ataca în fața instanțelor de contencios administrativ refuzul (asimilat unui act administrativ, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 554/2004) consiliului local de a pune pe ordinea de zi a ședinței și de a lua act de încetarea de drept a mandatului de consilier local înainte de termen, refuz exprimat la cererea prefectului adresată potrivit atribuțiilor reglementate de dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. a) și e) din Legea nr. 340/2004 privind instituția prefectului, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Art. 4.¹⁾ Excepția de nelegalitate. (1) Legalitatea unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu sau la cererea părții interesate.

(2) Instanța investită cu fondul litigiului și în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate, constatând că de actul administrativ cu caracter individual depinde soluționarea litigiului pe fond, este competentă să se pronunțe asupra excepției, fie printr-o încheiere interlocutorie, fie prin hotărârea pe care o va pronunța în cauză. În situația în care instanța se pronunță asupra excepției de nelegalitate prin încheiere interlocutorie, aceasta poate fi atacată odată cu fondul.

(3) În cazul în care a constatat nelegalitatea actului administrativ cu caracter individual, instanța în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate va soluționa cauza, fără a ține seama de actul a cărui nelegalitate a fost constatată.

(4) Actele administrative cu caracter normativ nu pot forma obiect al excepției de nelegalitate. Controlul judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercită de către instanța de contencios administrativ în cadrul acțiunii în anulare, în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Corelații legislative: art. 1 alin. (4), art. 2, art. 3, art. 5 alin. (1), art. 11 alin. (4) din Legea nr. 554/2004.

Legislație conexă: 1. **TFUE:** art. 263, art. 277; 2. **Constituția României:** art. 126 alin. (6); 3. **CPC:** art. 61-79, art. 255 alin. (4), art. 477.

Interpretare: Prin **Decizia nr. 36/2016** (M.Of. nr. 104 din 7 februarie 2017), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj – Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și, în consecință, a stabilit că: „Dispozițiile art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu

¹⁾ Alin. (1) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din Legea nr. 262/2007.

²⁾ Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată (M.Of. nr. 365 din 29 mai 2007), cu modificările ulterioare.

³⁾ Alin. (3) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 633 din O.U.G. nr. 57/2019.

¹⁾ Art. 4 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 54 pct. 1 din Legea nr. 76/2012.

modificările și completările ulterioare, permițînd invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, direct în recurs”.

Recurs în interesul legii: Prin **Decizia nr. 9/2021** (M.Of. nr. 976 din 13 octombrie 2021), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, excepția de nelegalitate poate fi invocată și cu privire la actele administrative cu caracter individual adoptate sau emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004”.

Art. 5. Actele nesupuse controlului și limitele controlului. (1) Nu pot fi atacate în contenciosul administrativ:

a) actele administrative ale autorităților publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul;

b) actele de comandament cu caracter militar.

(2) Nu pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ actele administrative pentru modificarea sau desființarea cărora se prevede, prin lege organică, o altă procedură judiciară.

(3)¹⁾ În litigiile referitoare la actele administrative emise pentru aplicarea regimului stării de război, al stării de asediu sau al celei de urgență, cele care privesc apărarea și securitatea națională ori cele emise pentru restabilirea ordinii publice, precum și pentru înlăturarea consecințelor calamităților naturale, epidemiilor și epizootiilor nu sunt aplicabile prevederile art. 14.

(4)²⁾ Abrogat.

Legislație conexă: 1. **Constituția României:** art. 52 alin. (1) și (2), art. 126 alin. (6); 2. **CC:** art. 131, art. 132; 3. **Legea nr. 18/1991:** art. 53 alin. (2); 4. **Legea nr. 10/2001:** art. 26 alin. (3).

Recurs în interesul legii: 1. Prin **Decizia nr. 28/2021** (M.Of. nr. 95 din 31 ianuarie 2022), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 58 alin. (5) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 94 pct. 1 lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (atât în redactarea anterioară Legii nr. 310/2018, cât și în redactarea ulterioară acestei legi), art. 100 alin. (2) și (4) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, art. 2 alin. (1) lit. c), f) și i) și alin. (2) și art. 5 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, revine judecătorilor competența materială procesuală de soluționare în primă instanță a cererilor în anulare/contestărilor formulate împotriva dispozițiilor emise de primari în soluționarea cererilor de rectificare a actelor de stare civilă”.

2. Prin **Decizia nr. 3/2023** (M.Of. nr. 542 din 16 iunie 2023), ICCJ – Completul RIL a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași și, în consecință, stabilește că: „În interpretarea și aplicarea art. 9 alin. (2) lit. a) și art. 56 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și a art. 5 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, stabilește că revine curții de apel, prin secția de contencios administrativ sau completurile specializate în litigii de contencios administrativ competența de soluționare a cererilor privind anularea deciziei directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor de stabilire a locului de detenție pentru executarea pedepsei sau a deciziei de respingere a cererii de transfer la alt penitenciar”.

Art. 6. Actele administrativ-jurisdicționale. (1) Jurisdicțiile administrative speciale sunt facultative și gratuite.

(2)¹⁾ Actele administrative susceptibile, potrivit legii organice, să facă obiectul unei jurisdicții speciale administrative pot fi atacate la instanța de contencios administrativ, cu respectarea dispozițiilor art. 7 alin. (1), dacă partea înțelege să nu exercite procedura administrativ-jurisdicțională.

(3) Actul administrativ-jurisdicțional pentru care, prin lege organică specială, se prevede o cale de atac în fața unei alte jurisdicții administrative speciale poate fi atacat direct la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la comunicare, dacă partea înțelege să renunțe la calea administrativ-jurisdicțională de atac.

(4) Dacă partea care a optat pentru jurisdicția administrativă specială sau pentru calea de atac la un alt organ administrativ-jurisdicțional înțelege să renunțe la aceasta în timpul soluționării litigiului, este obligată să notifice decizia de renunțare organului administrativ-jurisdicțional în cauză. Partea sesizează instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la notificare. În această situație, procedura administrativă prealabilă prevăzută de art. 7 nu se mai efectuează.

Corelații legislative: art. 2 alin. (1) lit. e), art. 7, art. 11 din Legea nr. 554/2004.

Legislație conexă: 1. **Constituția României:** art. 21 alin. (4); 2. **Legea nr. 101/2016:** art. 29.

Capitolul II. Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ

Art. 7. Procedura prealabilă. (1)²⁾ Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim printr-un act administrativ individual care i se adre-

¹⁾ Alin. (2)-(4) ale art. 6 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 6 din Legea nr. 262/2007.

²⁾ Alin. (1), (3) și (5) ale art. 7 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 5 din Legea nr. 212/2018.

¹⁾ Alin. (3) al art. 5 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din Legea nr. 212/2018.

²⁾ Alin. (4) al art. 5 a fost abrogat prin art. I pct. 4 din Legea nr. 212/2018.